

Załącznik nr 1

Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela

I. SPOSÓB ORGANIZACJI KSZTAŁCENIA

1. WYMAGANIA OGÓLNE

1.1. Standard ma zastosowanie do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotu, nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych, nauczyciela praktycznej nauki zawodu, nauczyciela prowadzącego zajęcia i nauczyciela psychologa.

1.2. Standard nie ma zastosowania do kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej (klasy I–III szkoły podstawowej), nauczyciela pedagoga specjalnego, nauczyciela logopedy i nauczyciela prowadzącego zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

1.3. Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela jest prowadzone na studiach:

- 1) na kierunku, poziomie i profilu, których program określa efekty uczenia się, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 534 i 1287), z uwzględnieniem uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w tej ustawie, charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy i efektów uczenia się określonych w standardzie;
- 2) podyplomowych, których program określa efekty uczenia się dla kwalifikacji częściowych uwzględniające charakterystyki drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 6, 7 albo 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz efekty uczenia się określone w standardzie.

1.4. Studia, o których mowa w ust. 1.3 pkt 1, są prowadzone jako studia pierwszego stopnia i studia drugiego stopnia lub jako jednolite studia magisterskie, na kierunku, którego program studiów określa efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub podstawy programowej kształcenia w zawodzie lub treściom prowadzonych zajęć. Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa jest prowadzone na kierunku psychologia.

1.5. Studia stacjonarne pierwszego stopnia trwają nie krócej niż 6 semestrów.

1.6. Studia stacjonarne drugiego stopnia trwają nie krócej niż 3 semestry.

1.7. Stacjonarne jednolite studia magisterskie trwają nie krócej niż 9 semestrów.

1.8. Studia niestacjonarne mogą trwać dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

1.9. Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów nie może być mniejsza niż, w przypadku studiów:

- 1) pierwszego stopnia – 180;
- 2) drugiego stopnia – 90;
- 3) jednolitych magisterskich – 300, a w przypadku studiów trwających dłużej niż 10 semestrów – 360.

1.10. Liczbę semestrów, profil studiów, liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów, liczbę godzin zajęć, w tym praktyk zawodowych, oraz dyscypliny naukowe lub artystyczne, do których jest przyporządkowany kierunek, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej określa program studiów.

1.11. Studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela trwają nie krócej niż 3 semestry.

2. ZAJĘCIA I GRUPY ZAJĘĆ

2.1. Proces kształcenia jest realizowany w postaci zajęć lub grup zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

2.2. W przypadku studiów o profilu:

- 1) ogólnoakademickim – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć, związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie naukowej lub artystycznej, do której jest przyporządkowany kierunek studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności;
- 2) praktycznym – program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć kształtujące umiejętności praktyczne, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

2.3. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Przygotowanie pedagogiczne obejmuje przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i przygotowanie dydaktyczne. Przygotowanie dydaktyczne obejmuje podstawy dydaktyki i emisję głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.

2.4. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie:

- 1) merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć – grupa zajęć A1;
- 2) psychologiczno-pedagogiczne – grupa zajęć B;
- 3) dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu – grupa zajęć C;
- 4) dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć – grupa zajęć D.

2.5. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może obejmować również przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć – grupy zajęć A1, A2, B, C, D i E.

2.6. Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa obejmuje przygotowanie merytoryczne, dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu oraz przygotowanie pedagogiczne – grupy zajęć A1, C i F.

2.7. Kształcenie na studiach podyplomowych przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela może być prowadzone w zakresie przygotowania:

- 1) psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku, którego program studiów określał efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub podstawy programowej kształcenia w zawodzie lub treściom prowadzonych zajęć, nieposiadających przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego – grupy zajęć B, C i D;
- 2) psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu dla absolwentów studiów co najmniej pierwszego stopnia na kierunku, którego program studiów określał efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wszystkim wymaganiom podstawy programowej kształcenia w zawodzie, nieposiadających przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego – grupy zajęć B, C i D;
- 3) merytorycznego, psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia na kierunkach, których programy studiów określały efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wymaganiom ogólnym odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub podstawy programowej kształcenia w zawodzie lub treściom prowadzonych zajęć – grupy zajęć A3, B, C i D;
- 4) merytorycznego i dydaktycznego do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunkach, których programy studiów określały efekty uczenia się obejmujące wiedzę i umiejętności odpowiadające wymaganiom ogólnym odpowiednio podstawy programowej przedmiotu nauczania lub

podstawy programowej kształcenia w zawodzie lub treściom prowadzonych zajęć, posiadających przygotowanie merytoryczne, psychologiczno-pedagogiczne, w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu oraz dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć – grupy zajęć A3 i E;

- 5) pedagogicznego do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia – grupa zajęć F;
- 6) psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego do nauczania języka obcego dla absolwentów studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich na kierunku, którego program studiów nie określał efektów uczenia się obejmujących wiedzę i umiejętności odpowiadające wymaganiom podstawy programowej nauczania tego języka, a którzy legitymują się znajomością tego języka odpowiednią do wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1287) i potwierdzoną zgodnie z tymi przepisami, lub ukończyli studia w państwie, w którym językiem urzędowym jest ten język, nieposiadających przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego – grupy zajęć B, C i D.

3. MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH I PUNKTÓW ECTS

Grupy zajęć, w ramach których osiąga się szczegółowe efekty uczenia się	Zajęcia	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
A1. Przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	*	*	**
A2. Przygotowanie merytoryczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć	*	*	**
A3. Podyplomowe przygotowanie merytoryczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć	*	180	10
B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	B.1. Psychologia	90	10
	B.2. Pedagogika	90	
	B.3. Praktyki zawodowe	30	
C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu	Podstawy dydaktyki	60	3
	Emisja głosu		
D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych		

przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć	w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu:			
		D.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	150	15
		D.2. Praktyki zawodowe	120	
	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej albo ponadpodstawowej:			
		D.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	90	7
		D.2. Praktyki zawodowe	60	
E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu:			
		E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	90	7
		E.2. Praktyki zawodowe	90	
	W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej albo ponadpodstawowej:			
		E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć	60	6
		E.2. Praktyki zawodowe	60	
F. Przygotowanie pedagogiczne do wykonywania zawodu	F.1. Pedagogika		60	14
	F.2. Metodyka pracy nauczyciela psychologa w przedszkolach,		120	

nauczyciela psychologa	szkołach i placówkach systemu oświaty		
	F.3. Praktyki zawodowe	120	

* W wymiarze określonym w programie studiów zapewniającym merytoryczne przygotowanie do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.

** W liczbie określonej w programie studiów.

3.1. Program studiów podyplomowych, w ramach których jest realizowane kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela w grupach zajęć, o których mowa w ust. 2.7, zapewnia osiągnięcie takich samych efektów uczenia się jak program studiów.

3.2. W ramach grupy zajęć B dwie trzecie godzin zajęć jest realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń. Pozostałe godziny zajęć są zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych.

3.3. W ramach grupy zajęć D uwzględnia się specyfikę danego przedmiotu lub rodzaju zajęć.

3.4. Celem praktyk zawodowych w grupach zajęć D i E jest zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki szczegółowej (metodyki nauczania) z rzeczywistością pedagogiczną. Jeżeli przedmiot jest nauczany lub rodzaj zajęć jest prowadzony zarówno w szkole podstawowej, jak i ponadpodstawowej, praktyki zawodowe odbywają się w obu typach szkół. Praktyki zawodowe są zintegrowane z realizacją zajęć z zakresu dydaktyki przedmiotu nauczania lub rodzaju zajęć.

3.5. Celem praktyk zawodowych w grupie zajęć F jest przygotowanie do pracy nauczyciela psychologa w systemie oświaty, w szczególności zdobywanie doświadczenia związanego z pracą opiekuńczo-wychowawczą, diagnostyczną, edukacyjną i terapeutyczną z uczniami w różnych okresach rozwojowych oraz udzielaniem pomocy psychologicznej uczniom, rodzicom, opiekunom lub nauczycielom. Praktyki zawodowe są zintegrowane z realizacją zajęć z zakresu pedagogiki i metodyki pracy nauczyciela psychologa w przedszkolach, szkołach i placówkach systemu oświaty.

3.6. Praktyki zawodowe są realizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych i innych placówkach systemu oświaty udzielających wsparcia uczniom, rodzicom, opiekunom lub nauczycielom.

3.7. W grupach zajęć B–F liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 25% sumy liczby punktów ECTS określonej dla tych grup zajęć. Praktyki zawodowe nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

3.8. Program studiów umożliwia studentom wybór zajęć w grupie zajęć A, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 5% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów.

4. INFRASTRUKTURA NIEZBĘDNA DO PROWADZENIA KSZTAŁCENIA

4.1. Proces kształcenia odbywa się z wykorzystaniem infrastruktury pozwalającej na osiągnięcie efektów uczenia się.

4.2. Praktyki zawodowe odbywają się w przedszkolach, szkołach i placówkach systemu oświaty, w których do zajmowania stanowiska nauczyciela są wymagane kwalifikacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.

II. OSOBY PROWADZĄCE KSZTAŁCENIE

1. Kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się jest prowadzone przez nauczycieli akademickich i inne osoby posiadające kompetencje zawodowe lub naukowe oraz doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć.

2. W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela w grupach zajęć B i F biorą udział także osoby prowadzące badania naukowe w dyscyplinie naukowej pedagogika lub psychologia.

3. W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela w grupach zajęć A1, A2, A3 i D biorą udział także osoby prowadzące działalność naukową w dyscyplinie naukowej lub artystycznej odpowiadającej przedmiotowi nauczania lub prowadzonym zajęciom.

4. W kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela prowadzonym na studiach podyplomowych biorą udział wyłącznie osoby uczestniczące w kształceniu przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela, prowadzonym przez uczelnię w ramach studiów pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, na kierunku odpowiadającym zakresowi kształcenia na studiach podyplomowych.

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ

1. OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

1.1. W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- 1) podstawy filozofii wychowania i aksjologii pedagogicznej, specyfikę głównych środowisk wychowawczych i procesów w nich zachodzących;
- 2) klasyczne i współczesne teorie rozwoju człowieka, wychowania, uczenia się i nauczania lub kształcenia oraz ich wartości aplikacyjne;
- 3) rolę nauczyciela lub wychowawcy w modelowaniu postaw i zachowań uczniów;
- 4) normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym);
- 5) zagadnienie edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;
- 6) zróżnicowanie potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikające z nich zadania szkoły dotyczące dostosowania organizacji procesu kształcenia i wychowania;

- 7) sposoby projektowania i prowadzenia działań diagnostycznych w praktyce pedagogicznej;
- 8) strukturę i funkcje systemu oświaty – cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych, a także alternatywne formy edukacji;
- 9) podstawy prawne systemu oświaty niezbędne do prawidłowego realizowania prowadzonych działań edukacyjnych;
- 10) prawa dziecka i osoby z niepełnosprawnością;
- 11) zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy;
- 12) procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego oraz ich prawidłowości i zakłócenia;
- 13) podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy, zasady emisji głosu, podstawy funkcjonowania narządu wzroku i równowagi;
- 14) treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem;
- 15) metody nauczania i doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.

1.2. W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- 1) obserwować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponować rozwiązania problemów;
- 2) adekwatnie dobierać, tworzyć i dostosowywać do zróżnicowanych potrzeb uczniów materiały i środki, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz metody pracy w celu samodzielnego projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych, dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych;
- 3) rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia uczniów oraz projektować i prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w procesie kształcenia i wychowania oraz w życiu społecznym;
- 4) projektować i realizować programy nauczania z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów;
- 5) projektować i realizować programy wychowawczo-profilaktyczne w zakresie treści i działań wychowawczych i profilaktycznych skierowanych do uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli;
- 6) tworzyć sytuacje wychowawczo-dydaktyczne motywujące uczniów do nauki i pracy nad sobą, analizować ich skuteczność oraz modyfikować działania w celu uzyskania pożądanych efektów wychowania i kształcenia;

- 7) podejmować pracę z uczniami rozbudzającą ich zainteresowania i rozwijającą ich uzdolnienia, właściwie dobierać treści nauczania, zadania i formy pracy w ramach samokształcenia oraz promować osiągnięcia uczniów;
- 8) rozwijać kreatywność i umiejętność samodzielnego, krytycznego myślenia uczniów;
- 9) skutecznie animować i monitorować realizację zespołowych działań edukacyjnych uczniów;
- 10) wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem;
- 11) monitorować postępy uczniów, ich aktywność i uczestnictwo w życiu społecznym szkoły;
- 12) pracować z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z dziećmi z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, pochodzącymi ze środowisk zróżnicowanych pod względem kulturowym lub z ograniczoną znajomością języka polskiego;
- 13) odpowiedzialnie organizować pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;
- 14) skutecznie realizować działania wspomagające uczniów w świadomym i odpowiedzialnym podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- 15) poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu;
- 16) posługiwać się aparatem mowy zgodnie z zasadami emisji głosu;
- 17) udzielać pierwszej pomocy;
- 18) samodzielnie rozwijać wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym obcojęzycznych, i technologii.

1.3. W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- 1) posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka;
- 2) budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami ucznia, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej;
- 3) porozumiewania się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i o różnej kondycji emocjonalnej, dialogowego rozwiązywania konfliktów oraz tworzenia dobrej atmosfery dla komunikacji w klasie szkolnej i poza nią;
- 4) podejmowania decyzji związanych z organizacją procesu kształcenia w edukacji włączającej;
- 5) rozpoznawania specyfiki środowiska lokalnego i podejmowania współpracy na rzecz dobra uczniów i tego środowiska;
- 6) projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły lub placówki systemu oświaty oraz stymulowania poprawy jakości pracy tych instytucji;

- 7) pracy w zespole, pełnienia w nim różnych ról oraz współpracy z nauczycielami, pedagogami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami uczniów i innymi członkami społeczności szkolnej i lokalnej.

2. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

A1/A2. Przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć oraz do nauczania kolejnego przedmiotu lub prowadzenia kolejnych zajęć

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy merytorycznej dotyczącej przedmiotu nauczania lub zajęć są ujęte w programie studiów, w ramach których odbywa się kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

A3. Podyplomowe przygotowanie merytoryczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

A3.W1. cele kształcenia przedmiotu lub zajęć, wyrażone w wymaganiach ogólnych podstawy programowej nauczanego przedmiotu lub treściach prowadzonych zajęć;

A3.W2. treści nauczania przedmiotu lub zajęć, wyrażone w wymaganiach szczegółowych podstawy programowej nauczanego przedmiotu lub treściach prowadzonych zajęć;

A3.W3. powiązania nauczanych treści z innymi obszarami wiedzy i kultury.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

A3.U1. biegle operować pojęciami i faktami z zakresu treści nauczania;

A3.U2. interpretować treści nauczania z perspektywy aktualnego stanu wiedzy;

A3.U3. dobierać treści i zadania umożliwiające rozwijanie zainteresowań uczniów szczególnie uzdolnionych.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

A3.K1. ciągłego doskonalenia swojej wiedzy merytorycznej;

A3.K2. poszukiwania nowych zasobów wzbogacających treści nauczania i podnoszących efektywność kształcenia uczniów.

B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne

B.1. Psychologia

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.1.W1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i

uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;

- B.1.W2. proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;
- B.1.W3. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;
- B.1.W4. proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;
- B.1.W5. zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.1.U1. obserwować procesy rozwojowe uczniów;
- B.1.U2. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;
- B.1.U3. skutecznie i świadomie komunikować się;
- B.1.U4. porozumieć się w sytuacji konfliktowej;
- B.1.U5. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;
- B.1.U6. identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;

- B.1.U7. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;
- B.1.U8. zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.1.K1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;
- B.1.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

B.2. Pedagogika

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.2.W1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;
- B.2.W2. rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
- B.2.W3. wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;
- B.2.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i

inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

- B.2.W5. sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- B.2.W6. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przewyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;
- B.2.W7. doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.2.U1. wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów;
- B.2.U2. zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;
- B.2.U3. formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
- B.2.U4. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;
- B.2.U5. rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;
- B.2.U6. zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;
- B.2.U7. określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.2.K1. okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;

- B.2.K2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej;
- B.2.K3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;
- B.2.K4. współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

B.3. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
- B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- C.W1. usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;
- C.W2. zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem

ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;

- C.W3. współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów;
- C.W4. zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;
- C.W5. konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;
- C.W6. sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnątrzszkolny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną;
- C.W7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- C.U1. zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;
- C.U2. zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;
- C.U3. dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;
- C.U4. wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;
- C.U5. zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;
- C.U6. dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;
- C.U7. posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;

C.U8. poprawnie posługiwać się językiem polskim.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

C.K1. twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępowi uczniów;

C.K2. skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.

D/E. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego lub kolejnego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych lub kolejnych zajęć

D.1/E.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

D.1/E.1.W1. miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;

D.1/E.1.W2. podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;

D.1/E.1.W3. integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;

D.1/E.1.W4. kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;

D.1/E.1.W5. konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;

D.1/E.1.W6. metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy

uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;

- D.1/E.1.W7. organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;
- D.1/E.1.W8. sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimedialnych;
- D.1/E.1.W9. metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.W10. rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;
- D.1/E.1.W11. egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;
- D.1/E.1.W12. diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;
- D.1/E.1.W13. znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1/E.1.W14. warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;
- D.1/E.1.W15. potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania

ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.1/E.1.U1. identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;
- D.1/E.1.U2. przeanalizować rozkład materiału;
- D.1/E.1.U3. identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;
- D.1/E.1.U4. dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;
- D.1/E.1.U5. kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;
- D.1/E.1.U6. podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1/E.1.U7. dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;
- D.1/E.1.U8. merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;
- D.1/E.1.U9. skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;
- D.1/E.1.U10. rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;
- D.1/E.1.U11. przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.1/E.1.K1. adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;
- D.1/E.1.K2. popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;
- D.1/E.1.K3. zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;
- D.1/E.1.K4. promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1/E.1.K5. kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania

problemów;

- D.1/E.1.K6. budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1/E.1.K7. rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
- D.1/E.1.K8. kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
- D.1/E.1.K9. stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.

D.2/E.2. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.2/E.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
- D.2/E.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
- D.2/E.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- D.2/E.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;
- D.2/E.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;
- D.2/E.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.2/E.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

F. Przygotowanie pedagogiczne do wykonywania zawodu nauczyciela psychologa

F.1. Pedagogika

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- F.1.W1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;
- F.1.W2. rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;
- F.1.W3. wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;
- F.1.W4. problemy adaptacji dziecka w przedszkolu i szkole – rolę szkoły i rodziny, a także znaczenie przygotowania dziecka do nauki w szkole oraz zagadnienia związane z obowiązkiem szkolnym i dojrzałością szkolną – pojęcie, składniki i diagnozowanie;
- F.1.W5. uwarunkowania funkcjonowania ucznia w środowisku szkolnym: znaczenie uspołecznienia ucznia i kontaktów rówieśniczych, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej, potrzebę rozwijania u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; diagnozę grupy uczniowskiej i każdego ucznia oraz charakterystykę i etiologię potrzeb edukacyjnych uczniów; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, a także problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej;
- F.1.W6. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych, i sposoby ich przewyciężania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;

F.1.W7. doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

F.1.U1. przeprowadzić diagnozę dojrzałości szkolnej dziecka oraz jej uwarunkowań środowiskowych;

F.1.U2. skutecznie wspierać dziecko w procesie adaptacji do nowej sytuacji;

F.1.U3. diagnozować problemy uczniów i wspierać ich w przezwyciężaniu trudności i deficytów;

F.1.U4. wspierać nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych;

F.1.U5. wspomagać nauczycieli i rodziców lub opiekunów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz wspieraniu wszechstronnego rozwoju uczniów.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

F.1.K1. nawiązywania skutecznego dialogu z uczniem, jego rodzicami lub opiekunami na temat jego rozwoju.

F.2. Metodyka pracy nauczyciela psychologa w przedszkolach, szkołach i placówkach systemu oświaty

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

F.2.W1. problematykę rozwoju dziecka w kontekście edukacji oraz metody zastosowania wiedzy psychologicznej w działaniach dydaktyczno-wychowawczych;

F.2.W2. rolę, zadania i funkcje psychologa w przedszkolu, szkole i placówce systemu oświaty oraz jego prawa i obowiązki;

F.2.W3. rolę monitorowania procesu dydaktyczno-wychowawczego realizowanego w przedszkolu, szkole lub placówce systemu oświaty; zasady dokonywania diagnozy sytuacji wychowawczych i sposoby zapobiegania błędom wychowawczym oraz korygowania negatywnych skutków oddziaływań wychowawczych;

F.2.W4. rolę diagnozy zespołu klasowego (strukturę grupy, obraz relacji i pozycji uczniów w grupie) i zasady dokonywania diagnozy potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, zaburzeń oraz trudności i ich źródeł; zagadnienia diagnozy pozytywnej ucznia (właściwości psychicznych i elementów środowiska mających korzystne znaczenie dla dziecka) i diagnozy negatywnej ucznia (opóźnienia, zaburzenia i nieprawidłowości rozwoju); sposób opracowywania opinii psychologicznych i formułowania zaleceń;

F.2.W5. rolę wspierania rozwoju dziecka lub ucznia: wspomaganie rozwoju kompetencji społecznych i komunikacyjnych oraz sposoby wspierania rozwoju społeczno-moralnego, emocjonalnego i samoregulacji, znaczenie wspomaganie uczniów w adaptacji do przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty oraz konieczność wspierania uczniów lub wychowanków w radzeniu sobie z problemami wieku dorastania;

- F.2.W6. znaczenie wspomagania pracy wychowawczej nauczycieli: sposoby współpracy psychologa z nauczycielami, potrzebę kształtowania środowiska sprzyjającego harmonijnemu rozwojowi uczniów, model pracy psychologa z zespołem klasowym oraz integrowanie zespołu klasowego; sposób pracy indywidualnej psychologa z dzieckiem, uczniem lub wychowankiem, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się oraz techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem;
- F.2.W7. problematykę animowania działań edukacyjnych i pracy nad rozwojem ucznia; potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, motywacji do uczenia się i nawyków systematycznego uczenia się, stymulowania samodzielnej pracy dziecka lub ucznia w kontekście uczenia się przez całe życie, rozwijania ciekawości, aktywności, samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, a także umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia lub wychowanka do samokształcenia;
- F.2.W8. rolę profilaktyki i promocji zdrowia: sposoby konstruowania szkolnych programów profilaktycznych, zasady promocji i ochrony zdrowia uczniów, edukacji zdrowotnej oraz udzielania pierwszej pomocy, zagadnienia związane z promowaniem rozwoju fizycznego i zdrowia psychicznego (kształtowanie odporności emocjonalnej, prowadzenie treningów interpersonalnych, radzenia sobie ze stresem, zarządzania własnymi emocjami), profilaktyką uzależnień, zapobieganiem zjawiskom dyskryminacji, agresji i przemocy oraz sposoby interwencji w sytuacjach konfliktowych (prowadzenie mediacji) i kryzysowych (interwencja kryzysowa);
- F.2.W9. metodykę prowadzenia działań edukacyjnych przez nauczyciela psychologa: zasady projektowania zajęć z uczniami, doboru metod, form pracy i środków dydaktycznych, projektowania zajęć (warsztatów) dla nauczycieli, a także sposoby realizacji zajęć z dziećmi, uczniami lub wychowankami w różnym wieku i o różnych możliwościach psychofizycznych;
- F.2.W10. organizację wsparcia dzieci lub uczniów w przedszkolach, szkołach lub placówkach systemu oświaty, zasady projektowania, koordynacji, realizacji oraz ewaluacji działań pomocowych;
- F.2.W11. poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne: zasady dokonywania diagnozy, opiniowania i orzekania, doradztwo edukacyjno-zawodowe oraz zasady współpracy przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- F.2.W12. rolę psychoedukacji, zasady udzielania porad psychologicznych, wspomagania rodziców lub opiekunów w działaniach wychowawczych oraz wspierania rozwoju dzieci i młodzieży, zasady prowadzenia warsztatów dla uczniów, nauczycieli i rodziców lub opiekunów, działania na rzecz popularyzacji wiedzy psychologicznej;
- F.2.W13. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania

pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka oraz etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- F.2.U1. diagnozować sytuacje wychowawcze;
- F.2.U2. diagnozować potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów, zaburzenia i trudności w uczeniu się oraz ich źródła;
- F.2.U3. wspomagać dzieci lub uczniów w adaptacji do przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty;
- F.2.U4. wspierać uczniów w radzeniu sobie z problemami wieku dorastania;
- F.2.U5. promować zdrowy styl życia uczniów oraz rozwój i zdrowie psychiczne (kształtować odporność emocjonalną, prowadzić treningi interpersonalne, radzenia sobie ze stresem i zarządzania własnymi emocjami);
- F.2.U6. działać na rzecz profilaktyki uzależnień, zapobiegania zjawiskom dyskryminacji, agresji i przemocy;
- F.2.U7. interweniować w sytuacjach konfliktowych (prowadzić mediację) i kryzysowych (podjąć interwencję kryzysową);
- F.2.U8. wspomagać rodziców lub opiekunów i nauczycieli w działaniach wychowawczych;
- F.2.U9. wspierać proces nauczania-uczenia się uczniów w oparciu o wiedzę w zakresie prawidłowości i metod efektywnego uczenia się.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- F.2.K1. nawiązywania skutecznego dialogu z uczniem, jego rodzicami lub opiekunami na temat rozwoju ucznia;
- F.2.K2. popularyzacji wiedzy psychologicznej;
- F.2.K3. podejmowania współpracy z różnymi podmiotami w środowisku ucznia na rzecz jego rozwoju.

F.3. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- F.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- F.3.W2. realizowane przez psychologa zadania opiekuńczo-wychowawcze, dydaktyczne, diagnostyczne i terapeutyczne;
- F.3.W3. sposób funkcjonowania przedszkoli, szkół lub placówek systemu oświaty, organizację

ich pracy, uczestników procesów pedagogicznych i sposób prowadzenia dokumentacji, w szczególności dokumentacji prowadzonej przez nauczyciela psychologa, oraz ochrony poufności danych;

F.3.W4. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

F.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy klasy, zachowań i postaw dzieci i młodzieży, funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji lub zajęć poszczególnych uczniów, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

F.3.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych zajęcia warsztatowe dla uczniów o charakterze odpowiadającym roli nauczyciela psychologa w placówce systemu oświaty, w tym integracyjne, psychoprophylaktyczne i rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne oraz umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy;

F.3.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia psychologiczno-pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

F.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych, nauczycielami i specjalistami w celu poszerzania swojej wiedzy.

IV. SPOSÓB WERYFIKACJI OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

1. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty.

2. Osiągnięte efekty uczenia się w kategorii wiedzy można weryfikować za pomocą egzaminów pisemnych w formie zadań otwartych lub zamkniętych lub egzaminów ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji.

3. Egzamin pisemny lub ustny jest ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i nie może ograniczać się do znajomości faktów. Egzamin pisemny lub ustny w szczególności służy sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnienia, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów.

4. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studenta albo uczestnika studiów podyplomowych w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela.